

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра географії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчальної роботи

Володимир ПАСЬКО

« 28 » серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ГЕОГРАФІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВИДІВ
СІЛЬСЬКОГО ТА УРБАНІСТИЧНОГО ТУРИЗМУ**

для студентів

галузь знань 10 - Природничі науки
спеціальність 106 - Географія
освітній рівень магістр
освітня програма Географія рекреації та туризму
вид дисципліни вибіркова
вибірковий блок Географія рекреації та туризму

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **Дем'яненко Світлана Олександрівна**, кандидат географічних наук, доцент, доцент
кафедри географії України

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
підпис ПІБ

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
підпис ПІБ

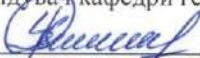
Розробник: Аріон Оксана Василівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України

Купач Тетяна Геннадіївна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

« 25 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри географії України

 доц. Сергій УЛІГАНЕЦЬ
(підпис)

Протокол № 1 від « 25 » серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від « 28 » серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії (Наталія КОРОГОДА.)
(підпис)

« 28 » серпня 2023 р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам поглиблені знання:

- щодо теорії і практики географії агрорекреації та сільського туризму, надати систематизовані та узагальнені знання про агрорекреацію і сільський туризм як комплексне явище, ознайомити з можливістю застосування базових теорій і методів географії туризму, розвинути практичні навички та уміння здійснювати географічний аналіз ресурсного потенціалу розвитку агрорекреації та сільського туризму в регіонах, зокрема формування агротуристичних дестинацій; сформувати базовий рівень знань щодо просторових закономірностей розвитку агрорекреації та сільського туризму в Україні і світі, поширення різних форм і видів агротуризму.
- щодо теоретичних, методичних та практичних аспектів організації різних форм рекреаційної та туристської діяльності, що здійснюються в межах урбанізованих територій

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- Успішне опанування дисциплін освітньо-наукової програми «Географія рекреації та туризму» освітнього рівня магістр. Зокрема «Управління розвитком рекреації та туризму: територіальне планування, рекреаційний благоустрій та зонінг», «Рекреаційна географія: парадигми та вектори розвитку» та ін.
- Знання і розуміння фахової географічної предметної області і професії. Здатність до використання у професійній діяльності існуючих загальних та спеціальних географічних теоретичних моделей та практик.

3. Анотація навчальної дисципліни: дана навчальна дисципліна присвячена поглибленому вивченню теоретичних, методичних та практичних аспектів просторової організації різних форм рекреаційної діяльності та туризму у сільській та міській місцевості; аналізу агрорекреаційних ресурсів, зокрема ролі об'єктів матеріальної та нематеріальної спадщини включно з традиційними продуктами харчування та етнокультурними атракціями в розвитку сільського туризму; розкриттю ролі та значення агрорекреації та туризму для розвитку сільських місцевостей і регіонів відповідно до принципів сталого розвитку; характеристикі особливостей агрорекреації та сільського туризму різних регіонів та країн, зокрема окремих агротуристських дестинацій України. Також, увага привертається до значення збалансування різних форм та видів урборекреації та міського туризму відповідно до принципів сталого розвитку; характеристики природничо-географічних та суспільно-географічних особливостей основних урботуристських та міських туристських дестинацій Світу та України для організації урборекреаційної та міської туристської діяльності.

При вивченні дисципліни особлива увага звертається на формування важливих професійних компетенцій фахівця з рекреації – здатність розв'язувати наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів дослідження при вивченні природно-ресурсного рекреаційного потенціалу територій та міст, а також здатність ставити та розв'язувати на професійному рівні науково-дослідницькі та практичні задачі, узагальнювати практику розвитку агро- та урбо- рекреаційного потенціалу в цілому, розміщення окремих агро- та урбо- рекреаційних об'єктів і формування агро- та урбо- туристичних дестинацій; прогнозувати напрями збалансованої рекреаційної та туристської діяльності в сільських регіонах та містах.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів глибоких теоретичних знань та практичних умінь та навичок в області комплексного рекреаційного аналізу сільських та міських територій, достатніх для ефективного розв'язування складних задач та прикладних проблем організаційного, проектного, науково-дослідницького характеру. Завдання дисципліни полягають у наданні студентам загальних та фахових компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою «Географія рекреації та туризму», зокрема:

- ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.
- СК 7 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Теоретичні основи географії агрорекреації та сільського та міського туризму, зокрема базовий понятійно-термінологічний апарат та основні концепції пов'язані з агро/урборекреаційною/агро/урботуристичною діяльністю суспільства;	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>поточний контроль (тести), іспит</i>	10
1.2.	Принципи оцінки агро/урботуристського потенціалу територій та регіонів для визначення загальних просторових та соціокультурних закономірностей розвитку сільського та урбаністичного туризму, поширення різних форм і видів агрорекреації та сільського /міського туризму;			10
1.3	Характерні риси структурної й функціональної організації та особливості функціонування регіональних і національних ринків агро/урботуризму України і світу;			10
1.4	Принципи і методи аналізу територіальної і функціональної структури агро/урборекреаційних територій/ дестинацій,			10
2.1	Використовувати теоретичні знання з методології наукової творчості та практичні навички з організації наукових досліджень для професійної науково-дослідної діяльності, зокрема щодо аналізу просторової організації та особливостей функціонування ринків агро/урботуризму, агроурбо туристичних дестинацій тощо ;	<i>семінар, самостійна робота</i>	<i>усна презентація</i>	10
2.2	Демонструвати поглиблені знання принципів раціонального природокористування й охорони природи, як основи планування, організації та реалізації агро/урборекреаційної діяльності ;			10
2.3.	Використовувати знання, уміння й навички в галузі географії рекреації та туризму для проектної діяльності в сфері агро/урборекреації та сільського /міського туризму на різних просторово-часових рівнях			10
2.4.	Визначати перспективи розвитку, актуальні і потенційні екологічні, соціальні та економічні проблеми, пов'язані з посиленням туристського природокористування в сільській / міській місцевості			10

3.	комунікація: вироблення у студентів практичних навиків проведення дослідження та аналізу впливів від рекреаційної діяльності на довкілля та здоров'я населення із застосуванням відповідних методів і прийомів отримання, зберігання й здійснення первинної обробки емпіричних даних та їх належного представлення за допомогою сучасних технічних засобів у вигляді причинно-наслідкового аналізу	<i>семінарське заняття, презентація, вирішення ситуаційних задач</i>	<i>виконання проектних робіт</i>	<i>до 10%</i>
4	автономність та відповідальність: продемонструвати розуміння особистої відповідальності за професійні та/або управлінські рішення на основі аналізу та оцінки проектів рекреаційно-туристичного спрямування в сфері експертування	<i>семінарське заняття, дискусія, вирішення ситуацій</i>	<i>виконання проектних робіт, дискурс, іспит.</i>	<i>до 10%</i>

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання									
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3	4
P01 Застосовувати набуті та володіти теоретичними знаннями й практичними навичками для дослідження природно- і суспільнотериторіальних систем на різних рівнях просторової організації та вміти аналізувати особливості природних та суспільних процесів у географічні оболонці, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування									+	+
P04. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.					+	+	+	+		
P12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень, здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.	+	+	+	+					+	+
P15. Самостійно оцінювати ключові тренди розвитку природно- і суспільно-географічних процесів для формування нових напрямів наукових досліджень, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.					+	+	+	+	+	+
P16. Володіти базовими знаннями педагогіки та психології вищої школи, прийомами педагогічної майстерності і застосовувати ці навички у розробці та викладанні дисциплін фахового спрямування	+	+	+	+				+	+	+

7. Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами опитування, усних презентацій на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт (есе, реферат тощо), зокрема виконання індивідуального проекту.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

результати навчання – **1 (знання)** – до 40%;

результати навчання – **2 (вміння)** - до 40%;

результати навчання – **3 (комунікація)** - до 10%;

результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** - до 10%

7.1 Форми оцінювання студентів:

Заняття проводяться у вигляді лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна іспитом.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконаних контрольних та самостійних робіт (есе, реферат, проектне завдання тощо), опитуванні, усних презентацій на семінарських заняттях та виконанні індивідуального проекту.

Організація оцінювання: Доповіді та презентації виконаних самостійних робіт захищаються по виконанню, відповідно до графіка проведення семінарських занять. За роботи, подані пізніше зазначеного терміну, оцінка складає 50% від максимальної кількості балів.

Захист індивідуального проекту виконується на останніх парах. За особливих умов індивідуальний проект може стати складовою екзаменаційної роботи, захист його відбувається під час іспиту.

Студенти, що виконали під час семестру менше ніж 60% передбачених програмою завдань, виконують контрольну роботу, яка проводиться у тестовій формі.

Оцінювання за формами контролю:

	<i>Min. – 36 балів</i>	<i>Max.– 60 балів</i>
Опитування	«2» x 3 = 6	«2» x 5 = 10
Самостійні роботи	«2» x 5 = 10	«4» x 5 = 20
Усні презентації на семінарських заняттях	«4» x 5 = 20	«3» x 10 = 30
«1» мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. 1 - мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.		

Умови допуску до іспиту: рекомендований мінімум для допуску - 36 балів. Для студентів, які виконали 60% і менше поточних семестрових семінарських і самостійних завдань (усні презентації, есе, реферати тощо) і які упродовж семестру набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до іспиту є контрольна робота (тестові завдання) за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем, що проводиться наприкінці курсу (на останньому тижні навчання). Максимальна оцінка за КР не може перевищувати 25 балів.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час іспиту – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (*60% максимальної кількості балів, відведених на іспит*).

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестровий контроль	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція)», введеного в дію наказом № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2. Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Частина 1.				
1	Тема 1. Вступ. Сільський та міський туризм як понятійна рамка: базові поняття та підходи, зв'язок з іншими видами туризму. Агрорекреація, сільський туризм, агротуризм, урбаністичний туризм: специфіка термінології в країнах світу. Національні моделі організації сільського туризму. Ознаки «національної моделі». Аналіз європейських моделей організації сільського туризму: британська, французька, німецька, італійська.	4	4	8
2	Тема 2. Послуги сільського (агро-) та урбаністичного туризму: структура агро/урботуристичних послуг, типи агроосель та закладів поселення, агро/урборекреаційна інфраструктура; особливості формування та найважливіші складові сільського та урботуристичного продукту. Фактори впливу.	4	4	8
3	Тема 3. Рекреаційний потенціал сільського туризму та урботуризму: ресурсна, інфраструктурна, іміджеві/соціально-політична складові. Пропускний потенціал сільського /міського туризму: основні види. Фактори розвитку туризму у сільській / міській місцевості. Агро/урборекреаційні ресурси: структура, особливості.	4	6	8
4	Тема 4. Територіальна організація сільського / міського туризму. Аналіз основних елементів мережі розселення з точки зору розвитку туризму.	4	4	8
5	Тема 5. Сільський зелений туризм в Україні: історія формування та перспективи розвитку. Територіальна організація сільського зеленого туризму в Україні.	2	5	8
6	Тема 6. Міський туризм в Україні: історія формування та перспективи розвитку. Територіальна організація міського туризму в Україні.	2	5	8
7	Індивідуальний проект. Агрорекреаційна мережа території (проектування системи агротуристичних дестинацій різного масштабу на основі дослідження агрорекреаційного та інфраструктурного потенціалу регіону)	-	-	60
	Разом	20	28	100

Загальний обсяг **150 год.**, в тому числі:
лекцій – **20 год.**;

семінарські заняття – 28 год,
самостійна робота – 100 год.
Консультацій -2 год.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА та ДЖЕРЕЛА:

1. Дмитрук О.Ю. Урбаністична географія з основами урбогеоекології (ландшафтознавчий аспект). Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2000. – 140 с.
2. Дмитрук О.Ю. Урбанізація та екологічний туризм: Теорія і практика конструктивно географічного дослідження. Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2002. – 76 с.
3. Дмитрук О.Ю. Урбанізовані ландшафти: теоретичні та методичні основи конструктивно-географічного дослідження. Монографія: - К.: ВГЛ Обрії, 2004. – 240 с.
4. Дмитрук О.Ю. Урбанізаційні процеси у глобальному вимірі. Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія / Кол. авт.; за ред. Я.Б. Олійника, Б.П. Яценка, В.К. Бабарицької. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004. – Розділ 5. – С. 57-69.
5. Дмитрук О.Ю. Географічні дослідження урбанізації України. Гуманітарні та ресурсні
6. Dmytruk O., Motuzenko O. The sustainable development of ecotourism in Ukraine. Legal systems for the management of protected areas in Italy and Ukraine / O. Dmytruk, O. Motuzenko. The experiences of the Lazio and Kyiv regions: edited by Gianfranko Tamburelli. – Milano, 2008. – 219-227 p.
7. Горішевський П., Васильєв В., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. – Ів.-Франківськ, 2003
8. Рутинський М. Й., Зінько Ю. В. Сільський туризм: навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 271 с.
9. Царик П. Л. Сільський зелений туризм: навч. посіб. — Тернопіль, 2008. — 100 с.
10. Марченко О.А. Зелений туризм / Мелітопольський державний педагогічний університет. – Мелітополь, 2012
11. Лужанська Т. Ю., Махлинець С. С., Тебляшкіна Л. І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи: навч. посіб. / За ред. д. г. н., професора І. М. Волошина — К.: Кондор, 2008. — 385 с.
12. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації). – Чернівці, 1996.
13. Бабікова К.О. Сталий розвиток аграрного туризму в Україні: монографія. - – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. – 170 с.
14. Герасименко В.Г., Нездоймінов С.Г. Аграрний туризм як вид підприємництва: монографія. – Одеса: ПАЛЬМІРА, 2011. – 178 с.
15. Кудла Н.Є. Сільський туризм: основи підприємництва і гостинності. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 152с.
16. Сільський туризм / Міністерство економічного розвитку, торгівлі, сільського господарства України (Директорат сільського розвитку). URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/napryamki/rozvitok-silskih-teritorij/silskij-turizm>
17. [2020 - рік розвитку туризму в регіонах та сільських територіях. Про сільський туризм / Українська національна туристична організація.](http://www.ntoukraine.org/year2020_ua.html#content3-66) URL: http://www.ntoukraine.org/year2020_ua.html#content3-66
18. Сільський туризм. Дорожня карта 2020. URL: http://www.ntoukraine.org/year2020_ua.html#content3-66

Додаткові:

19. Маркетинг у сільському туризмі: методичний посібник, випуск 4/ ГО «Одеська обласна сільськогосподарська дорадча служба», «Центр розвитку та правової підтримки села» . – Одеса, 2009. – 66 с.
20. Машика Т. Власнику сільської садиби: метод. реком. / Т. Машика. Н. Машика. — Ужгород: Ліра, 2006. — 68 с.
21. Менеджмент сільського туризму: методичний посібник, випуск 5 / ГО «Одеська обласна сільськогосподарська дорадча служба», «Центр розвитку та правової підтримки села» . – Одеса, 2009. – 58 с.
22. Кафарський О.В. Договірні відносини в сільському туризмі // Університетські наукові записки. -2010,№1(33). - С.40-46.
23. Сердюкова О. М. Сутність сільського зеленого туризму. *Економіка та держава*. 2014, № 3. – с.87-90.
24. Чернява Г.Л. Теоретичні підходи до визначення поняття, сутності альтернатив розвитку сільського зеленого туризму. *Культура народів Причорномор'я*. 2012. №227. С.85-88.
25. Закон України «Про особисте селянське господарство». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, № 29, ст.232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15>
26. Закон України «Про туризм». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1995, № 31, ст.24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
27. Закон України «Про правову охорону географічних зазначень». (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 32, ст.267) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
28. Про встановлення категорій готелям та іншим об'єктами, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання). Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009, № 803. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-%D0%BF>
29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» від 15.03.2006 № 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-%D0%BF>
30. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо стимулювання діяльності фермерських господарств)»/ Інформаційно-аналітичний портал АПК України: веб-сайт. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-deyakh-zakonodavchih-aktiv-shchodo-stimulyuvannya-diyalnosti-fermerskih-gospodarstv>
31. Проект закону України «Про сільський зелений туризм». URL: http://icp.org.ua/ukr/zakon/akts/2005/08/18/zakon_ukraini_pro_si_206.html
32. Стан та перспективи розвитку інфраструктури України. URL: <http://www.fes.kiev.ua/new/wb/media/InfRASTRUKTURA.pdf>
33. Неймовірні села України 2019. URL: <http://agroportal.ua/ua/publishing/konkurs/neveroyatnye-sela-ukrainy-2019-finalisty/#>
34. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму: навч.-метод.посібник. – К., 2009.
35. Мазур Ф.Ф. Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії (на прикладі Карпатського регіону). – К., 2005.
36. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.

37. Покоłodна М.М. Рекреаційна географія: навч. посібник / М.М. Покоłodна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 275 с.
38. Стафійчук В.І. Рекреологія. Навчальний посібник. – К.: Альтпрес, 2006. – 264 с.
39. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
40. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: Навчальний посібник. – Київ: Знання, 2011. – 334 с.
41. Столярчук П., Домінюк В. Аналіз європейського досвіду організації сільського зеленого туризму та його категоризації. *Вимірювальна техніка та метрологія*, № 71, 2010. с.175-184
42. Пітюлич М.М., Михайлюк І.І. Особливості функціонування сільського туризму в Україні та досвід європейських країн. *Науковий вісник Ужгородського університету Серія Економіка*. 2011, спецвипуск 33. Частина 3. С.154 - 158
43. Король М. М. , Атаманчук В. В. Аналіз європейського досвіду організації зеленого туризму. *Науковий вісник Ужгородського національного університету* . Випуск 7, частина 2. 2016. с.30-33

Інформаційні ресурси:

1. ГО «Спілка сільського зеленого туризму України». Офіційна веб-сторінка. URL: <https://www.greentour.com.ua/>
2. Зелений туризм: банк даних нічлігів зеленого туризму в Україні з вільним доступом до вичерпної інформації про умови розміщення, послуги і ціни. URL: <http://ruraltourism.com.ua/>
3. Rural Tourism Worldwide URL: <http://www.allrural.com/home/eng>
4. <https://www.datscha-booking.com/>
5. Найкращі варіанти проживання на фермі по усьому світі. URL: https://sp.booking.com/farm-holidays/index.uk.html?aid=318142&label=zzzwwwdatschabookingcom&sid=ed3b367f5e21bcccf0767457f551dd05&from_booking_home_promotion=1&lang=uk&sb_price_type=total&soz=1&srpvid=5485525440dc007d&lang_click=other;cdl=ru;lang_changed=1
6. Міжнародна організація екотуризму (TIES). Офіційна веб- сторінка. URL : <http://www.ecotourism.org>
7. Туристична діяльність в Україні у 2017 році. Статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_td_2017.pdf
8. Все про туризм. Туристична бібліотека URL: <http://tourlib.net/>;
<http://infotour.in.ua/index.htm>
9. Всесвітня організація туризму. Офіційна веб-сторінка. URL: <http://www2.unwto.org/>